

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Mikołaj Pawlak

ZSM.422.8.2019.AC

Warszawa, 05 lipca 2019 roku

Pan
gen. dyw. Tomasz Praga
Komendant Główny Straży Granicznej

w trosce o dobro i ochronę praw dzieci umieszczanych w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców, prowadzonych przez Straż Graniczną – na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922) – zwracam się do Pana Komendanta z prośbą o nadesłanie zaktualizowanych informacji:

- 1) **o liczbie małoletnich umieszczonych w strzeżonych ośrodkach na przestrzeni lat 2018 – 2019** – z podziałem na lata, strzeżone ośrodki, podstawę prawną umieszczenia (w związku z postępowaniem o udzielenie ochrony międzynarodowej / w związku z postępowaniem w sprawie zobowiązania do powrotu) oraz obywatelstwo dzieci,
- 2) czy w Komendzie Głównej Straży Granicznej wypracowano wytyczne / wskazówki dla terenowych organów Straży Granicznej odnośnie sposobu uwzględniania zasady kierowania się dobrem dziecka przy podejmowaniu decyzji co do możliwości zastosowania środków alternatywnych do detencji / konieczności kierowania do sądu wniosku o umieszczenie małoletniego w strzeżonym ośrodku¹,
- 3) o najdłuższym i najkrótszym okresie pobytu dzieci w poszczególnych strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców w 2018 r. i 2019 r.,
- 4) **o działaniach podejmowanych przez funkcjonariuszy / pracowników strzeżonych ośrodków w celu ustalenia – po przyjęciu małoletniego do ośrodka – czy dziecko nie należy do kategorii osób, których detencja jest niedopuszczalna** (zwłaszcza

---

¹ Jeżeli nie opracowano w tym zakresie nowych wytycznych, Rzecznik zwraca się o przekazanie dokumentu: *Postępowanie funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie realizacji czynności związanych z powrotami cudzoziemców nielegalnie przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.*

w związku ze stanem psychofizycznym dziecka, który może uzasadniać domniemanie, że było ono poddane przemocy) – ze wskazaniem, czy w Komendzie Głównej Straży Granicznej wypracowano nowe wytyczne w tym zakresie, w szczególności, czy zmodyfikowano / zastąpiono nowym dokumentem opracowanie *Zasady postępowania Straży Granicznej z cudzoziemcami wymagającymi szczególnego traktowania*,

- 5) **o liczbie małoletnich zwolnionych ze strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców na przestrzeni lat 2018 – 2019** – z podziałem na lata, strzeżone ośrodki, podstawę prawną zwolnienia (w związku z ustaleniem, że dalszy pobyt w strzeżonym ośrodku mógłby powodować zagrożenie dla życia lub zdrowia cudzoziemca / w związku ze stwierdzeniem, że stan psychofizyczny cudzoziemca może uzasadniać domniemanie, że był on poddany przemocy / inne) oraz obywatelstwo małoletnich,
- 6) **o liczbie miejsc w poszczególnych strzeżonych ośrodkach, w których umieszczani są małoletni cudzoziemcy** – ze wskazaniem liczby dostępnych pokoi i liczby osób, które mogą być w nich zakwaterowane,
- 7) **o porozumieniach zawartych z placówkami oświatowymi, których nauczyciele prowadzą zajęcia dydaktyczne dla małoletnich umieszczonych w poszczególnych strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców oraz o ich realizacji** – ze wskazaniem, jak faktycznie wygląda proces kształcenia dzieci, w szczególności: jak liczne są grupy zajęciowe, w jaki sposób dostosowuje się program zajęć do wieku małoletnich i występujących między nimi różnic językowych i kulturowych, jaki jest wymiar czasowy zajęć, w jaki sposób potwierdza się uczęszczanie przez dzieci na zajęcia (w zależności od długości pobytu małoletnich w strzeżonym ośrodku),
- 8) **o dostępie małoletnich umieszczonych w poszczególnych strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców do świadczeń opieki zdrowotnej** – ze wskazaniem liczby lekarzy (także ich specjalizacji), pielęgniarek, ratowników medycznych, odbywających dyżury w strzeżonych ośrodkach, godzin pracy tych osób i ich znajomości języków obcych,
- 9) **o dostępie małoletnich cudzoziemców umieszczonych w strzeżonych ośrodkach do specjalistycznych badań, porad i świadczeń (w szczególności lekarza pediatri)** – ze wskazaniem podmiotów leczniczych, do których kierowani byli dotąd / kierowani są małoletni przebywający w poszczególnych strzeżonych ośrodkach, ich odległości od danego ośrodka oraz średniego czasu oczekiwania na świadczenie specjalistyczne,

- 10) **o dostępie małoletnich umieszczonych w poszczególnych strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców do wsparcia psychologicznego** – ze wskazaniem dni i godzin dyżurów psychologa, systemu zapisów na konsultacje oraz sposobu radzenia sobie z sytuacjami, gdy psycholog nie posługuje się językiem zrozumiałym dla dziecka,
- 11) **o działalności komórek ds. edukacyjno-wychowawczych w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców, w których umieszczani są małoletni** – ze wskazaniem, ilu funkcjonariuszy pełni służbę / ilu pracowników jest zatrudnionych w tego rodzaju komórkach w poszczególnych ośrodkach, jakie są godziny ich służby / pracy, jakie wydarzenia były organizowane oraz jakie zajęcia dodatkowe dedykowane dzieciom były prowadzone przez funkcjonariuszy / pracowników tych komórek w latach 2018 – 2019,
- 12) **o sposobie zabezpieczenia okien pokoi w poszczególnych strzeżonych ośrodkach, w których umieszczani są małoletni** – z podziałem na ośrodki, ze wskazaniem, czy (i jeśli tak – kiedy) planowana jest wymiana okien w strzeżonych ośrodkach, w których przebywają dzieci na tzw. okna „bezpieczne” i demontaż krat na zewnątrz okien,
- 13) **o zamierzeniach inwestycyjnych Straży Granicznej na rok 2019 i lata kolejne, mających na celu podniesienie standardu pobytu dzieci w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców.**

Przekazanie ww. informacji, obrazujących skalę oraz warunki detencji imigracyjnej dzieci-cudzoziemców, pozwoli Rzecznikowi na zastanowienie się nad propozycjami, które mogłyby poprawić sytuację tej jakże szczególnej grupy małoletnich – dzieci, które nie ze swej winy, a jedynie w związku z różnego rodzaju naruszeniami przepisów migracyjno-azyłowych, których dopuścili się ich rodzice, zostały wraz z nimi pozbawione wolności i trafiły, często na wiele miesięcy, do strzeżonych ośrodków prowadzonych przez Straż Graniczną.

Mając powyższe na względzie, będę wdzięczny za możliwie najszybsze przekazanie przez Pana Komendanta informacji, o których mowa powyżej.